

EXPUNERE DE MOTIVE

Începând cu anul 1990 și până în prezent, procedura înființării comercianților a suferit multiple modificări, sub raportul prevederilor legale care guvernează domeniul, în încercarea de a se ajunge la o procedură cât mai simplificată în ceea ce privește operaționalizarea unei afaceri.

Totuși, în momentul de față se constată existența unui important număr de reglementări incidente, cu forță juridică diferită, dintre care unele nici nu sunt publicate în Monitorul Oficial al României.

Este important de subliniat faptul că, în prezent, în municipiul București și în județele Brașov, Bistrița-Năsăud, Cluj, Constanța, Giurgiu și Timiș se aplică o procedură unică de înmatriculare și înregistrare fiscală a comercianților. Această procedură are la bază transferarea pe cale electronică a datelor între Camera de Comerț și Industrie teritorială și Ministerul Finanțelor Publice și transmiterea prin curier a documentației la organul fiscal, astfel încât comerciantul obține, în același timp: certificatul de înmatriculare, certificatul de înregistrare fiscală și/sau înștiințare de plătitor de accize și/sau TVA. Această procedură simplificată permite operaționalizarea afacerii într-un timp mult mai scurt și fără deplasări ale comerciantului la organul fiscal.

Cu toate acestea, potrivit procedurilor actuale, multitudinea activităților care trebuie desfășurate înainte de înmatricularea comercianților pentru redactarea și autentificarea actului constitutiv și declarația pe proprie răspundere a fondatorilor, administratorilor și cenzorilor, pentru vărsarea capitalului, pentru evaluarea aportului în natură, pentru obținerea certificatului de sarcini al imobilelor aduse ca aport, pentru intabularea imobilelor și obținerea numărului cadastral, precum și înmatricularea comercianților în registrul comerțului implică o perioadă de timp cuprinsă între 20-80 zile și presupune frecvente deplasări ale investitorilor la diferite autorități cu atribuții în domeniu.

În același timp, în conformitate cu reglementările actuale, pentru operațiunile prevăzute mai sus, întreprinzătorul trebuie să plătească o serie de taxe și alte sume deloc neglijabile.

Cu titlu de exemplu, menționăm faptul că un investitor care dorește să își constituie o societate comercială cu răspundere limitată cu un capital social minim de 2.000.000 lei, este obligat să achite diverse taxe și onorarii, a căror valoare este de cel puțin 5.000.000 lei.

În legătură cu procedura de înmatriculare a societăților comerciale, mai sunt de subliniat și următoarele aspecte:

- toate actele constitutive sunt supuse autentificării de către notarul public - conform art.5 alin.(5) din Legea nr.31/1990, republicată;
- autentificarea actului constitutiv determină cheltuieli considerabile atât pentru investitorii care propun o afacere cu un capital social de 2.000.000 lei, cât și pentru cei care propun o afacere cu un capital social mare; spre exemplu, în cazul unui aport în numerar în valoare de 2.000.000 lei, onorariul minim al notarului este de 1.000.000 lei, iar taxa de timbru este de 50.000 lei;

- cheltuielile de autentificare a actului constitutiv, în cazul în care se aduce și aport în natură pentru constituirea capitalului social, cresc considerabil, fiind similare cu cele efectuate în cazul vânzărilor de imobile;

Spre exemplu:

- în cazul unui aport în numerar în valoare de 27.000.000.000 lei (1 milion dolari SUA), onorariul minim al notarului este de 28.600.000 lei, iar taxa de timbru este de 50.000 lei;

- în cazul unui aport în natură în valoare de 27.000.000.000 lei (1 milion dolari SUA), onorariul notarului este de minimum 52.875.000 lei, iar taxa de timbru este de 139.750.000 lei;

- în situația în care construcția destinată sediului societății (aflată în proprietate sau deținută în baza unui contract de închiriere, asociere în participațiune, în locație de gestiune etc.) nu a fost transcrisă în registrul de transcripțiuni care funcționa înaintea actualelor Cărți funciare sau nu a fost intabulată în actualele Cărți funciare, judecătorul delegat impune intabularea acesteia; nici o reglementare legală nu obligă proprietarul unui imobil să îl transcrie sau să îl intabuleze; trebuie menționat că majoritatea imobilelor sunt în această situație;

- pentru efectuarea mențiunilor în registrul comerțului, la cesiunea de părți sociale și acțiuni către vechi asociați sau către terți, Camera de Comerț și Industrie teritorială, pe baza protocolului încheiat cu Ministerul Finanțelor Publice solicită un certificat fiscal care să reflecte situația datoriilor societății față de stat; această solicitare nu este prevăzută de nici un act normativ, iar aplicarea ei este excesivă deoarece este incidentă și cesiunilor între vechii asociați, care cunosc situația societății;

- pentru înmatricularea societăților comerciale care au în obiectul de activitate anumite tipuri de activități (ex.: farmacii), judecătorul delegat solicită avizul prealabil al Colegiului Farmaciștilor, deși, conform legii, acest aviz nu are caracter prealabil;

- Oficiul Registrului Comerțului calculează și aplică o taxă adițională în cotă de 10% pentru constituirea fondului de lichidare a societăților comerciale, care se aplică taxelor pentru operațiunile efectuate, impusă prin Legea nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, republicată, și se varsă la Ministerul Justiției;

- în situația în care se dorește soluționarea dosarului de înmatriculare în regim de urgență, Oficiul Registrului Comerțului calculează și percepe o suprataxă în cotă de 30% aplicată taxelor pentru operațiunile efectuate;

- neexistând obligativitatea publicării în Monitorul Oficial al României a taxelor pentru operațiunile efectuate de Oficiul Registrului Comerțului, stabilite de Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București și Ministerul Finanțelor Publice, investitorii le iau la cunoștință prin afișajele existente la sediul Oficiului Registrului Comerțului și prin publicitatea făcută de Camerele de Comerț și Industrie teritoriale.

În funcție de tipul de activitate ce urmează a fi desfășurată, pentru a putea funcționa efectiv, comercianții sunt obligați să obțină numeroase avize, acorduri și autorizații, dintre care următoarele 5 sunt cele mai frecvente și necesare pentru începerea efectivă a activității:

- a) avizul și/sau autorizația pentru prevenirea și stingerea incendiilor (p.s.i.) - emise de brigăzile și grupurile de pompieri militari;
- b) avizul și/sau autorizația sanitară - emise de Direcțiile de sănătate publică teritoriale;
- c) autorizația sanitar-veterinară - emisă de Direcțiile sanitare veterinare teritoriale;
- d) acordul și/sau autorizația de mediu - emise de Inspectoratele teritoriale de protecție a mediului;
- e) autorizația de funcționare din punct de vedere al protecției muncii - emisă de Inspectoratul de stat teritorial pentru protecția muncii.

Având în vedere situația prezentată, prin ordonanța de urgență alăturată se prevăd următoarele:

1. Constituirea în cadrul Camerelor de comerț și industrie teritoriale a unui Birou unic pentru obținerea înregistrării și autorizării funcționării comercianților, denumit în continuare *Biroul unic*, astfel încât să conducă la efectuarea de către întreprinzător a numai două deplasări:

- prima - pentru furnizarea datelor necesare și plata taxelor și tarifelor aferente operațiunilor executate;
- a doua - pentru ridicarea documentelor firmei.

2. Unificarea actualului cod de înmatriculare cu codul fiscal. În acest sens, Ministerul Finanțelor Publice atribuie un cod unic de înregistrare, pe baza datelor din cererea-tip de înregistrare, comunicate electronic, care să fie utilizat de comerciant pe toată durata existenței sale în relațiile cu terții, inclusiv cu autoritățile și instituțiile publice.

Structura codului unic de înregistrare urmează să fie convenită de Ministerul Finanțelor Publice, Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, Ministerul Sănătății și Familiei și Camera de Comerț și Industrie a României și a municipiului București.

3. Obligatorietatea preschimbării de către comercianții constituiți anterior intrării în vigoare a ordonanței de urgență a actualului certificat de înmatriculare și a codului fiscal cu noul certificat de înregistrare, conținând codul unic de înregistrare atribuit.

4. Instituirea obligativității încheierii actului constitutiv în formă autentică numai în cazurile:

- a) când printre bunurile apportate se află un teren;
- b) când, prin prisma formei juridice a societății comerciale, răspunderea asociaților sau a unora dintre ei pentru obligațiile sociale este nelimitată;
- c) când societatea comercială se constituie prin subscripție publică.

Actele adiționale modificatoare ale actelor constitutive urmează regimul juridic stabilit de prezenta ordonanță de urgență pentru actele constitutive.

5. Precizarea, în mod expres, a faptului că dovada intabulării bunurilor imobile este necesară numai în cazul în care acestea sunt aduse ca aport în natură la capitalul social.

6. Stabilirea, prin derogare de la prevederile art.28 alin. 2 lit.c) din Legea nr.36/1995 notarilor publici și a activității notariale, cu modificările și completările ulterioare, a cuantumurilor taxelor și onorariilor pentru autentificarea ori darea de dată certă actelor constitutive și a declarațiilor pe proprie răspundere a fondatorilor, a administratorilor și a cenzorilor că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, precum și a celor pentru modificarea

acestora, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Justiției pe baza propunerilor Uniunii Naționale a Notarilor Publici, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice.

7. Stabilirea, prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Finanțelor Publice pe baza propunerilor Camerei de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București, a cuantumului taxelor și tarifelor percepute pentru operațiunile efectuate de Camerele de Comerț și Industrie teritoriale.

8. Reducerea taxelor de publicare în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, a încheierii judecătorești delegat la înmatricularea societății, prin publicarea unui extras în formă simplificată al acesteia și stabilirea taxelor percepute pentru publicare prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Finanțelor Publice pe baza propunerilor Regiei Autonome „Monitorul Oficial”.

9. Îndeplinirea de către Biroul unic a procedurilor necesare pentru obținerea autorizării funcționării comercianților, având în vedere următoarele aspecte:

- modalitatea de eliberare a acestor documente nu este reglementată în mod unitar, numărul mare al reglementărilor și procedurilor existente în acest domeniu creând dificultăți imediate pentru dezvoltarea afacerilor, demararea acestora fiind condiționată de obținerea tuturor avizelor, autorizațiilor și acordurilor de funcționare;

- unele avize, acorduri, autorizații necesită reînnoire periodică, cu achitarea, din nou, a taxelor de rigoare (ex.: autorizația sanitară de funcționare este valabilă pentru o perioadă de un an de la data emiterii, după expirarea acesteia autorizația trebuie vizată anual în urma unei noi analize și investigații sanitare);

- actualele reglementări stabilesc obligații și răspunderi numai în sarcina comercianților, în timp ce autoritățile și instituțiile publice care, în fapt, prestează un serviciu impus prin lege nu-și asumă răspunderea necesară, ceea ce le permite să amâne în mod nejustificat eliberarea acestor documente;

- în cazul înscrierii unor mențiuni (de ex.: schimbarea denumirii firmei) este necesară solicitarea, din nou, a unor avize, acorduri, autorizații (ex.: autorizația pentru prevenirea și stingerea incendiilor, autorizația sanitară de funcționare, autorizația de mediu, autorizația de funcționare din punct de vedere al protecției muncii).

10. Sancționarea persoanelor vinovate care refuză în mod nejustificat eliberarea documentelor solicitate ori întârzie nejustificat eliberarea acestora.

Urgența adoptării reglementărilor propuse este justificată de necesitatea stringentă a simplificării procedurilor administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților în scopul îmbunătățirii mediului de afaceri, reducerii birocrăției și facilitării procesului investițional.

Având în vedere faptul că procedura greoaie și birocratică precum și costurile impuse autorizării unei inițiative private sunt constate ca elemente negative în toate rapoartele întocmite de experții Uniunii Europene în acest domeniu, prin adoptarea acestor măsuri, investitorilor li se acordă credit, fiind încurajați să-și manifeste inițiativa fără piedici birocratice, într-un mediu de afaceri care se dorește mult mai dinamic.

Fluidizarea și simplificarea procedurilor administrative constituie semnalul așteptat de către atât de investitorii autohtoni cât și de cei străini, semnal care certifică fermitatea Guvernului în aplicarea obiectivelor prevăzute în Programul de guvernare.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege alăturat, pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE